

מסביב לעולם

17 עד 20 באוגוסט

רומנטיקה, יום הולדת לדוכס

מי שמטייל באיטליה ומתבשם מהכנסיות, מהערים העתיקות ומיצירות האמנות הרנסנסיות המופלאות, עשוי לשדרג את טיולו עד מאוד אם יכוון את הטיול באזור כך שיכלול את "יום ההולדת של הדוכס" בעיר אורבינו. הדוכס של אורבינו הוא Federico da Montefeltro, שהיה דוכס העיר במאה ה-15, פטרון אמנויות שהונצח בין היתר בציור מפורסם של פיירו דלה פרנצ'סקה.

אורבינו עדיין אסירת תודה לדוכס, ובצדק, וחוגגת ברוב הדר וטקס את יום הולדתו בכיכר העיר: אבירים רוכבים על סוסים, מוזיקאים, משוררים, גבירות בשמלות של המאה ה-15 ועוד. בערב מתקיימות תחרויות אבירים לאור לפידים. לצפייה סרקו את הברקוד שלהלן

איפה: אורבינו
מתי: 17-19 באוגוסט
אינטרנט: www.urbino-rievocazionistoriche.it

פולקלור, מירוץ חמורים

ועדיין באיטליה: מי שמודמן לרומא בתאריך הרלבנטי ויש לו כמה שעות פנויות, אל לו להחמיץ את אחד האירועים המשעשעים והחגיגיים שמתקיימים באזור: פאליו החמורים בעיירה Allumiere. תחרויות הפאליו, אירועים טקסיים שבמהלכם מתחרים הרבעים השונים זה בזה ברכיבה על סוסים ובשאר אומנויות אביריות בבגדים בוסק ימי הביניים, הם אטרקציה מוכרת, אך לא רבים יודעים שיש גם פאליו חמורים. גם בפאליו הזה יש תהלוכה מסורתית בבגדים צבעוניים של ימי הביניים, וגם זו מסורת עתיקה מהמאה ה-12, כאשר כל חמור מתמודד ורוכבו, הלבוש בבגדים של ימי הביניים, מייצגים רובע אחר בעיר. במהלך השנים גוועה המסורת, אך לפני כ-20 שנה החזרה עטרה ליושנה.

איפה: העיירה Allumiere, לא רחוק מרומא.
מתי: 20 באוגוסט

מסורת, חג המים

יכול להיות שגל החום הפוקד את אירופה בעשור האחרון מתחיל לתת אותותיו גם במסורת הפסטיבלים העממיים. מאז חוגגת העיירה הספרדית וילה'גארסיה דה ארוסה את יומו של פטרון העיירה, הקדוש סן-רוקו (מסורת עתיקה לכשעצמה), בצורה חדשה: התות מים מסיבית ברחובות העיר, שבמהלכה נרטבים המשתתפים - 20-30 אלף איש - עד לשד עצמותיהם. החגיגה נפתחת באופן המסורתי, מיסת בוקר בכנסייה. החגיגה הרטובה, Festa de Agua, מתחילה אחר הצהריים: דלים, זרנוקים, ברוי שריפה - הכול הולך.

מקור המנהג בצורות קשה שפקדה את האזור ובתפילה שנישאה לפטרון העיירה להציל את המצב. הקדוש נענה, הגשם הגיע, ומסורת חדשה נולדה.

איפה: Villagarcía de Arousa, מחוז גאליסיה, צפון ספרד.
מתי: 15 באוגוסט.
אינטרנט: http://joobili.com/vilagarcia_water_festival_vilagarcia_de_arousa_10060

כדי לא לפגוע בדגים ובצמחיית הנהר, וגם כדי לא להעכיר את המים, התבקשנו להימנע מתנועות רגליים ומנגיעה בחול שבתחתית הנהר

ברוטב עשיר ומתובל, מטעמים מרגי שמפנמן וגם קינוחים - הוגשה בחדר האוכל של בית האחוזה המהודר, ששימש בעבר את בעלי חוות מימוסה. זוהי אחת מחוות הענק שקמו באזור בתחילת המאה ה-20, והיא נמצאת כיום בתחומי שמורת Recanto Ecologico do Rio da Prata. מרכז המבקרים, ששופץ והותאם לקבוצות קטנות, מסודר להפליא ועם זאת רחוק מלהיות ממוסחר. יצאתי למרפסת הענקית ולדשא עם כוסית קייפריניה (caipirinha, הקוקטייל הברזילאי הלאומי) ביד. נשכבתי באחד ממרסלי העור ולא רציתי לעזוב.

נופי השמורה. מפל פי היגואר, שפע דגים במים, ועל הגדה ממול רובץ קיימן, חול ממשפחת האליגטורים

מתנועות רגליים ומנגיעה בחול שבתחתית הנהר ולא להשתמש במסנני קרינה.

לצדנו, במים השקופים, שחו דגים בכל מיני צבעים וגדלים: דגי דוראדו (Golden Dorado) זהובים ענקיים, Piaputanga כסופים עם כתמי צבע כתומים כונב ובראש, Curimbata שצבעם כסף וזנבם כחלחל, ועוד ערב רב של דגים מסוגים שונים.

לפתע צץ דג Paco באורך של כמטר ונעץ בי מבט נוקב. הפאקו הוא קרוב משפחה רחוק של דגי הפיראניה הידועים לשמצה, ואף זכה לכינוי הבלתי מחמיא "מפלצת הנהרות" או "חזיר המים", על שום היותו אוכל כול. משקלו של דג בוגר עשוי להגיע ל-25 קילוגרמים, הרבה יותר מאשר בן דורו הפיראניה, אך הוא אינו נחשב למסוכן לאדם ומכונה לעתים "הפיראניה הצמחוני". ברומה לדגים רבים ששחו שם לצדנו, גם הפאקו הוא דג אקוריום פופולרי, ובזכות ממדיו המרשימים הוא נחשב מאוד בקרב אספנים המתהדרים באוספים מרשימים של דגים.

קיפריניה ושפמנונים

באחד מעיקולי הנהר ראינו קיימן (Cayman), זוחל ממשפחת האליגטוריים החי בנהרות דרום אמריקה ובמרכזה. למרות המוניטין המאיים הוא רבץ על הגדה, נראה רגוע להפליא ונהנה מהמשק החמימה. ראינו גם נחש אנקונדה רובץ על גזע עץ שטבע במים. רוב גופו הענקי היה שקוע במים,

d'Agua). המרדך, חתיך ברזילאי שחום, נכנס ראשון לבריכה הטבעית הירוקה שבתחתית מפקים המעיינות היוצרים את הנהר. הרכבנו את מסכת הצלילה על הפנים, רחפנו את השנורקל לפה והכנסנו את הראש למים כדי להסתגל לתחושה. זה היה כמו להיכנס לאקוריום ענק, צלול כמו בדולה. ראינו בבהירות את הנביעות שבתחתית הנהר, מבעבעות כמו סירים של שר נהרות. דגיגים פצפופים הניזונים מתאי עור מתים נשכו ועקצו בעדינות את שוקי הרגליים שבצבצו מתוך חליפת הצלילה, משתעשעים עם האורחים הבלתי צפויים. הסבר קצר, ואנחנו מפקירים את עצמנו לזרם, מרחפים כמו בחלום במורד הנהר הזורם באיטיות, מתמסרים לתחושת הציפה, מנוטטים בעזרת הידיים בלבד. כדי לא לפגוע בדגים ובצמחיית הנהר, וגם כדי לא להעכיר את המים, התבקשנו להימנע

האקווריום של הטבע

אזור בוניטו נחשב לבירה האקולוגית של ברזיל. יער גשם, אלפי מינים של צמחים, תוכים, קופים, פרפרים צבעוניים, מפלים ובריכות יער, ונהרות עם מים שקופים וצלולים כל-יך, שאפשר לראות דגים אפילו בלי שנורקל - גליה גוטמן

זה היה מחזה קצת מוזר: קבוצה של אנשים מבוגרים מטיילים ביער גשם כשהם חנוקים בחליפת צלילה, מצוידים בנעלי גומי וחמושים במשקפות צלילה ובשנורקלים. הלכנו כך על גדת נהר Rio da Prata (בתרגום חופשי נהר הכסף) ברזיל מערב ברזיל, ובין העצים שמעלינו התעופפו טוקאנים (סוג של עופות טרופיים). תוכי מקאו ענקיים בצבעי ארגמן עד טורקוז צוחו בקול, וקופי קפוצ'ין קטנים ריקדו בין הענפים. בעוד כארבעים דקות של הליכה ניחנה נגיע לנקודה שבה מתחיל הנהר אוליו ד'אגואה (Olho

ינשופים לבנים ובריכת טורקז

את הטיוול התחלנו בטיסה לעיר Campo Grande, בירת מדינת Mato Grosso do Sul.

מחלון המטוס נשקפו צמחים שהתפרצו בירוק זרחני מהארמה האדומה. נסענו דרומה בכביש ישר שנמתח כמו נצח אל Bonito, הנחשבת לבידה האקולוגית של ברזיל. מצדנו נפרסו שדות תירס, גידולי סוכר, סויה ואורז, וכרי מרעה עם סוסים ופרות - מאות אלפי פרות לבנות מגזע הדי השייכות לחוות העצומות המנקדות את האזור. מאות קני טרמיטים שיוו לדרך מראה של בית עלמין אדום. התמקמנו בפאתי Bonito במלון Cabanas, כבונגלו עם רצפת קרמיקה, תריסי עץ חומים, מקהלה של ציפורים וגור ארמדילו שחמק אל בין השיחים.

בבוקר קופי מקק רקחו מוימות על העצים, שני גורי פקארי (Pecari, בעל חיים דמוי חזיר) מבויתים שתו מים מקערה בחצר, ואנחנו אכלנו ארוחת בוקר של צדיקים: פשטידות גבינה, מלונים ואבטיחים נוטפי עסיס, אננס טרי, בננות ורודות, להמניית גבינה ועירות המכונות פאו דה ק'זו Pão de Queijo ומיצים טריים.

אל מערת הנטיפים Gruta do Lago Azul כדאי להגיע בין שמונה לתשע בבוקר, כשקרני השמש נוגעות בבריכת הטורקזי שבתחתיתה. הטמפרטורה במערה היפהפיה, שהכניסה אליה מוזמנת חודשים מראש, עומדת על כ־24 מעלות צלזיוס במשך כל השנה. ירדנו לעומק של 75 מטרים ועמדנו ליד מי הטורקזי, שמקור צבעם במינרלים (במיוחד מגנזיום) המומסים בהם. כמות החמצן במים מועטה, ועל כן חיים בהם רק סרטנים זעירים הניזונים מאצות וממיקרו אורגניזמים, ובמערה עצמה חיים ינשופים כמעט לבנים הניזונים מעטלפים.

מדענים שצללו כאן הגיעו לעומק של כשבעים מטרים מתחת לפני המים, ומצאו עצמות של בעלי חיים קדומים שנכלאו, ככל הנראה בשל מפולת. לבר ממדענים איש אינו מורשה לגעת במים, שמקורם בגשם ובמי תהום. כמה מהזקפים במערה גדלים בצורה אופקית ממש, מכיוון שהאורגניזמים המתפתחים עליהם צומחים בכיוון האור הבוקע מפתח המערה. השטח שבו נמצאת המערה היה בעבר ביריים פרטיות, אך כיום הוא נמצא בבעלותה של ממשלת ברזיל. עם זאת, רוב פניני הטבע באזור נמצאות עך היום בתוהמי חוות פרטיות, שבעליהן החליטו לקדם תיירות אקולוגית.

פי היגואר ושיקוי ההפלות

עברנו לחווה סמוכה, שבה ממוקמת שמורת פי היגואר (Boca de Onça). שבילי העץ הצרים שבשמורה הותקנו תוך התחשבות מרבית בטבע,

קפיבורה. המכרסם הגדול בעולם, חי רק באמריקה הדרומית

כ־7,000 מיני צמחים גדלים פה, מקצתם לא קוטלגו עדיין. ביניהם מעופפים חרקים צבעוניים ופרפרים ענקיים, כתומים וירוקים

וכדי למנוע רמיסת צמחייה ובתי גידול של בעלי חיים הם נבנו בין העצים, בהגבהה מעל לפני הקרקע. היער ייחודי לאזור - חלקו עצים נשירים וחלקו יער גשם.

כ־7,000 מיני הצמחים הגדלים פה, שמקצתם לא קוטלגו עדיין, הם חלומי של כל בוטנאי וחובב צמחים - דקלי Bacuri שענפיהם משמשים לבניית גגות ולקליעת סלים וחבלים, ושפריים הענקי המכונה כאן Palmito הוא מרכיב בסלט המקומי; עצי תאנה החונקים עצים אחרים ומוצצים את לשרדם; מין של פילודנדרון שהמקומיים מפקים מגבעוליו שיקוי ברוק להפלות; או Barriguda, עץ שהוכיח לי נזיר שתוי ועב כרס על שום גזעו הבטנוני.

מכיוון שלא יפה לעמוד ולצחוק על עץ, הבטתי בחרקים שרפרפו בין העלים בכנפיהם צבעוניות, בפרפרים הענקיים הכתומים והירוקים, בנקר הזחוב שהקיש בעץ במקור נחרץ, בקן הארמיליו, בנשרים שראו בגובה אדיר מעל לסכך העצים, במפלים ובכריכות היער, שבצעיהן ירוק וטורקזי ומימיהן צוננים ומשיכי נפש. על קירות סלע הגיר חיים אורגניזמים המפרישים חומרים המחשישים את הסלע ללא הרף, ובחגווי המפלים סנוניות מטילות ביצים בעוד מסך המים מגן על ביציהן מפני טורפים - כמו במארג בתולי של חיים ומוות.

כשמבעד לעצים נגלה נהר Salobra החותר אל העמק, סימן שמגיעים אל מפל פי היגואר, הגבהה במפלי האזור, 156 מטרים גובהו. כשמתבוננים

מערת הנטיפים

Gruta do Lago Azul (למעלה). הנניסה מוזמנת חודשים מראש

שמורת פי היגואר.

שבילי ההליכה הותקנו בהגבהה מעל לפני הקרקע, כדי למנוע רמיסת צמחייה ובתי גידול של בעלי חיים

מידע מעשי

הגעה: בטיסה מסאו פאולו (או מריו דה ז'נרו) ל-Campo Grande, ומשם ברכב דרום מערבה ל-Bonito, מרחק של כ־300 קילומטרים (כשלוש שעות וחצי נסיעה). המיזם האקולוגי Ecologico do Rio da Prata שבחוות מימוסה נמצא במרחק של כ־45 דקות נסיעה מ-Bonito.

התארגנות: הביקור במקום והצלילה בנהר נעשים אך ורק באמצעות אחת מסוכנויות התיירות ב-Campo Grande או ב-Bonito, ובקבוצות קטנות. אין טעם להגיע באופן פרטי למקום.

עונה: המקום פתוח כל השנה, אך ביולי-אוקטובר (חורף בחצי הכדור הדרומי) יבש וקריר יחסית. יש המעדיפים את העונה הרטובה דווקא, ששיאה בדצמבר.

סוכנות תיירות מומלצת בקמפו גרודה:

www.brazilnaturetours.com

טל' +55-67-3042-4659, נייד +55-67-9258-6581

בקיר המפל ממרחק לא גדול מבינים את מקור שמו: לא צריך דמיון מפותח כדי להבחין בסלעי גיר בצורת עיניים, פה ואף של יגואר. סיפון העץ שנבנה בתחתית המפל הוא דוגמה נוספת לאופן המינימליסטי שבו מפתחים כאן תיירות. על הרק הוצבו כורסאות מעץ מקומי עם כריות בהירות המתמוגות בצבעי הסביבה. התיישבתי בכורסה, בהיתי מעלה במפל, עצמתי עיניים ופקחתי אותן שוב מול הקיר שנצבע בשלל צבעים טבעיים של מינרלים, של שרכים ושל טחב.

אחרי טבילה במי הבריכה הצוננים שלרגלי המפל מטפסים אל ראש המפל ב־890 מדרגות עץ, גם הן חלק מהפיתוח היפהפה והמרוד שנעשה פה. עמדנו על מרפסת התצפית שממנה ניתן להשתלשל בסנפלינג אל קירות המפל, והבטנו בגובה העיניים בנשרים הענקיים. העיגולים הלבנים שבקצות כנפיהם השחורות זהרו כמו פנסים בשמש תוך שהם מבצעים פעלולי דאייה בחיפוש אחר פגרים.

לפנות ערב חזרנו ל-Bonito. התיישבנו במסעדת Pantanal המתמחה בבשרים אקוטיים וברגי נהרות, והתלבטנו אם להזמין מנת קיימן. בסוף הזמנו דג Pintado טעים ווללנו לראשונה בחיינו גם סטייק של קפיבורה. ●